

OMSTILLINGSPROGRAMMET

I VESTRE TOTEN

Handlingsplan 2016

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning.....	s. 3
Status pr. 31.12.2014.....	s. 3
Programstatusvurdering 2014.....	s. 4
Om handlingsplanen.....	s. 4
Mål for Omstillingsprogrammet.....	s. 5
Innsatsområde 1. Nyskaping i næringslivet.....	s. 5
Innsatsområde 2. Attraktivitet for næringslivet.....	s. 6
Kommunikasjon.....	s. 8
Opplegg for avslutning av Omstillingsprogrammet og Videreføring av omstillingsarbeidet	s. 9
Økonomiske forutsetninger og rammebudsjett for 2016.....	s. 10

1 Innledning

Handlingsplanen for 2016 bygger på omstillingsplanen for 2013-2015 og styrets drøfting rundt programavslutning og videreføring av omstillingsarbeidet. Programmet ble tilført ressurser for et ekstra års programarbeid utover den forutsatte seksårsperioden. Som følge av dette kan det ordinære programmet kan fortsette gjennom 2016, samtidig som det legges opp til konkrete avslutningsaktiviteter. Det tas sikte på endelig formell avslutning av programmet 31.3 2017. Handlingsplanen angir aktiviteter og ressursfordeling i innsatsområdene, og skisserer styrets opplegg for videreføring av arbeidet i en regional sammenheng.

1.1 Status pr. 31.12 2015

1.1.1 Kort om programmet.

Vestre Toten fikk omstillingsstatus med virkning og finansiering fra og med 2010. Samlet ressurstilgang i perioden 2010-2014 var kr. 12,5 mill. fra Oppland Fylkeskommune, og 2,5 mill. kr i egenandel for kommunen, til sammen 15 mill. kr. For 2015 ble tilskuddet økt slik at det ble tilført 4,5 mill. kr på årsbasis. I tillegg kommer offentlig finansiering på vel 1 mill. kr. fra Innovasjon Norge og Gjøvikregionen, det aller meste i tilknytning til prosjektet SMB-Utvikling. Programmet kom i drift i 1. halvår 2011. Hovedaktiviteten har hele tiden vært å bidra til nyskaping i næringslivet gjennom prosjektstøtte til utviklingsprosjekter. Programmet støttet i den første fasen også prosjekter knyttet til samfunnsutvikling. Fra og med 2013 er arbeidet spisset mot næringsutvikling.

1.1.2 Resultater og måloppnåelse

Fra starten i 2011 og til utgangen av 2015 ble det gitt støtte til i alt 54 utviklingsprosjekter med en samlet prosjektstøtte på ca. 15,4 mill. kr. 46 av disse er avsluttet. 2 prosjekter er ikke gjennomført og midlene tilbakeført til programmet. Prosjektstøtten rettes både mot enkeltbedrifter og nettverk som f. eks Total-gruppen.

Bidragene fra programmet varierer i omfang og støtteandel. Samlet sett utgjør prosjektstøtten fra Omstillingsprogrammet **ca. 15,4 mill. kr** av en samlet projektramme for bedriftene på nærmere **70 mill. kr**. I tillegg har bedrifter og nettverk oppnådd

tilleggsinntekter under og etter gjennomføringen på ca. **60 mill. kr**, hvorav ca. 35 mill. kr er knyttet til investeringselskapet Komm-In. Dette gir en svært god giring på prosjektmidlene.

Omstillingsplanen har et mål om å **bidra** til **50** nye og sikre arbeidsplasser og **2** nye bedrifter pr. år. Til tross for at effekten av programmet bedømmes som svært god, ligger vi etter dette målet. Etter nærmere 5 års drift kan vi registrere at programmet har bidratt til **ca. 135** nye og sikre arbeidsplasser som effekt av de prosjektene programmet har støttet, opp mot et mål 2011-15 på **250**. Ringvirkninger som følge av disse arbeidsplassene er ikke medregnet. Samtidig vil effekten av prosjektene oftest komme i etterkant av gjennomføringen, gjerne opp til flere år. Samlet sett er det derfor grunn til å regne med en relativt god måloppnåelse.

Programmet har bidratt til **4** bedriftsetableringer. Dette er lågere enn målet, og har sammenheng med at etableringsfrekvensen generelt sett er låg i Vestre Toten.

1.1.3 Programstatusvurdering 2015

Hvert år blir det foretatt en såkalt Programstatusvurdering. Den blir utført av en ekstern konsulent i dialog med Omstillingsprogrammet, og behandles i styret. Vurderingen tar for seg status og måloppnåelse i programarbeidet gjennom en rekke prosessindikatorer og effektindikatorer. I vurderingen for 2015 ble det gitt følgende anbefalinger:

Anbefalinger

Programmet er i en strukturert utvikling mot avslutning av programmet. Dette har de god kontroll på, og det gis derfor følgende anbefalinger:

1. Det settes opp en plan for hvordan man skal lukke avviket mellom de akkumulerte tall for etablerte arbeidsplasser og nyetableringer og programmets endelige mål.
2. Programmet identifiserer faktorer som vil bidra til en mer robust næringsstruktur i Vestre Toten og konkretiserer hvilke strategier og tiltak som vil gjøre næringslivet mer robust. Disse må spilles inn i den strategiske næringsplanen.
3. Programmet må bidra til at det utarbeides en strategisk næringsplan for Vestre Toten som kan være integrert del av en større regional plan. Utvikling av en slik strategisk næringsplan vil være sentralt i det styrkede næringsarbeidet i regionen.

Disse anbefalingene vil bli hensyntatt i programaktiviteten i 2016, og i Vestre Totens bidrag til å styrke det regionale næringsarbeidet.

1.2 Om handlingsplanen

Handlingsplanen er et verktøy for å styre aktiviteten og ressursbruken gjennom året, og for å rapportere til styret om drift og utvikling i henhold til mål, planlagte tiltak og ressursbruk. Den vesentligste del av ressursbruken i programmet er knyttet til prosjektstøtte til bedriftene. Det blir rapportert løpende om dette på alle styremøter. Rapportering i henhold

til vedtatte kvantitative og kvalitative mål er ikke egnet for så hyppig rapportering. Dette vil derfor bli koblet til en fullstendig rapportering gjennom årsrapporten.

2. Mål for Omstillingsprogrammet

Hovedmålet for omstillingsprogrammet er å styrke og utvikle arbeidsplasser i Vestre Toten og å skape en varig plattform for å styrke og utvikle arbeidsplasser i kommunen og regionen.

Dette skal oppnås **1)** gjennom et aktivt bedriftsrettet arbeid for å bidra til nyskaping i næringslivet, og **2)** ved å skape en bærekraftig struktur for næringsutvikling i kommunen og regionen gjennom et samspill mellom næringslivet, NCE, Komm-In, Innovasjon Norge, øvrige kommuner, Gjøvikregionen, Oppland Fylkeskommune og andre aktører. Tiltak som gjør lokalsamfunnet attraktivt for næringsliv og innbyggere vil støtte opp under dette.

Mål for kompetanse og samhandling

Mål for kompetanse

Økt kompetanse knyttet til markeder, produkter og prosesser er en avgjørende forutsetning for å oppnå nyskaping og vekst. Kompetanseheving skal være et vesentlig element i minst 70 % av de prosjektene Omstillingsprogrammet bidrar til. Omstillingsprogrammet skal også bidra til å koble relevant kompetanse til gjennomføring av utviklingsprosjekter i bedriftene.

Mål for samhandling

Omstillingsprogrammet skal være komplementært i forhold til andre virkemidler og arenaer i regionen, og skal bidra aktivt til å utvikle gode samarbeidsrelasjoner. Dette vil være særlig viktig i forhold til framtidig utviklingsarbeid i regionen. Programmet skal også stimulere til nettverksprosjekter, både i etablerte nettverk som TotAl-gruppen (nå TotAl Innovation) og nye.

3. Innsatsområder

3.1 Innsatsområde 1. Nyskaping i næringslivet

Nyskaping i næringslivet vil være hovedsatsingsområdet også i 2016. Virkemiddelet for å oppnå dette er i hovedsak å gi støtte til konkrete utviklingsprosjekter i bedriftene, fortrinnsvis i en tidlig fase (forstudier og forprosjekter).

Resultatmål innsatsområde 1 2013-2015

Bidra til nye og sikrede arbeidsplasser: 50/år

Antall nye bedrifter i perioden: 6

Effektmål innsatsområde 1 2020

Vestre Toten skal ha en mer diversifisert næringsstruktur, med vekstbedrifter knyttet til andre bransjer enn bilindustrien.

Operativt resultatmål for 2016

Utviklingsprosjekter med støtte fra programmet skal dokumentere minimum **50** nye og sikrede arbeidsplasser i 2014. Dette vil omfatte resultater fra tidligere iverksatte og gjennomførte prosjekter, og de prosjekter som iverksettes i 2016. Det er videre et mål å bidra til etablering av minst **1** ny bedrift, og at prosjekter som støttes av programmet skal gi en giring på minst **10 mill. kr.**

3.1.1 Løpende kommunikasjon med næringslivet i kommunen.

I omstillingsprogrammets første fase ble det foretatt en omfattende analyse av bedriftenes behov for utviklingsstøtte. Dette bidro til å identifisere en rekke konkrete prosjekter som ga en rask oppbygging av programarbeidet og gode resultater på sysselsettingen. Det viser seg at bedriftene i liten grad kommer direkte til programmet med sine ideer, og at vi er helt avhengig av proaktivt arbeid. Dette vil fortsette etter samme lest som tidligere. I og med at det står begrensede midler til disposisjon vil det ikke bli gjennomført særlige kommunikasjonstiltak for å markedsføre programmet, ut over generell profilering av bedrifter og prosjekter som er støttet av Omstillingsprogrammet.

Kontaktene innenfor Raufoss Industripark er helt vesentlig for å sikre tilgang på gode prosjekter. Omstillingsprogrammet må ha inngrep med dette miljøet for å kunne identifisere gode og støtteverdige prosjekter. Dette vil dreie seg om nyutvikling innen eksisterende bedrifter, knoppskyting og nyetableringer i parken eller kommunen/regionen.

Operativt resultatmål

Etablere ca. 4 nye bedriftsprosjekter i 2016 med en ramme på inntil 1 million kroner..

3.1.2 Økonomiske rammer for prosjekter innenfor Nyskaping i næringslivet i 2014

2016 er et avslutningsår i Omstillingsprogrammet. Ved siden av prosjektarbeid og administrasjon må det avsettes midler til avslutningsaktiviteter og videreføring. Ut fra dette avsettes det inntil 1 mill. kr til nye bedriftsrettede prosjekter i 2016.

3.2 Innsatsområde II. Attraktivitet for næringslivet

Dette innsatsområdet framstår som særlig viktig for å følge opp hovedmålet om en langsiktig plattform for næringsutvikling i kommunen og regionen. Dette henger nøye sammen med en strategi for å videreføre arbeidet etter at omstillingsperioden er over.

Resultatmål innsatsområde II 2013-2015

Bygge et langsiktig bærekraftig fundament for næringsutvikling i kommunen og regionen. Etablere et sterkt regionalt samarbeid om næringsutvikling med utgangspunkt i Næringsrådet, og mobilisere regionens utviklingsressurser i et kraftfullt samarbeid om nyskaping og vekst.

Effektmål innsatsområde II 2020

Vestre Toten skal være en næringsvennlig kommune som driver aktiv tilrettelegging for næringslivet i samspill med offentlige og private aktører i regionen og på fylkesplan.

Operativt resultatmål for 2016

Omstillingsprogrammet skal i løpet av 2016 bidra til å etablere et felles regionalt næringsutviklingsprogram for Gjøvikregionen, som ledd i regionens forsterkede næringsssatsing. Det er fattet vedtak om dette i 4 av 5 kommunestyre i regionen, og planen er å etablere fellesprogrammet med administrasjon og styre i løpet av 2016, og starte innfasing av arbeidet mot slutten av året. I tillegg må det etableres et samarbeidsmønster mellom utviklingsaktørene i regionen som gir bedriftene bedre tilgang på kompetanse og utviklingsressurser for nyskaping og kommersialisering. Forbedret samhandling mellom næringsliv, utviklingskompetanse og offentlige organer/virkemidler er viktig for å skape et langsiktig fundament for næringsutvikling i tråd med programmets hovedmål. Det vises for øvrig til nærmere omtale i avsnitt **3.4.2**.

Samtidig skal det gjennomføres konkrete prosjekter i 2016 som bidrar til et attraktivt handlingsmiljø for bedriftene i kommunen og regionen.

3.2.1 Gjennomføre SMB-Utvikling 2.

Omstillingsprogrammet har søkt om og fått innvilget kr. 625 000 kr. til gjennomføring av SMB-Utvikling 2. Dette er samtidig et pilotprosjekt der SMB Utvikling gis en teknologivinkling med tilhørende rådgivning for de deltakende bedrifter. Det tas sikte på ca. 10 deltakende bedrifter, i utgangspunktet fordelt på kommuner i hele regionen. På den måten vil også Vestre Toten synliggjøre viljen til å dra i gang et felles regionalt program.

Gjennom prosjektet tas det sikte på å rekruttere bedrifter som dekker opp den næringsstrategiske satsingen innenfor regionen, dvs. innenfor bransjene industri,

bioøkonomi og IKT. Forstudien med rekruttering av bedrifter vil skje før ferien i 2016, mens forprosjektet vil bli gjennomført 2. halvår 2016. I og med at Omstillingsprogrammets andel er bevilget i 2015, vil dette ikke belaste årets budsjett.

3.2.2 Andre attraktivitetsprosjekter.

Det er samtidig aktuelt å styrke andre samhandlingsprosjekter innenfor programmets tradisjonelle aktivitetsområde. Dette omfatter bl. a ARENA-prosjekt og nettverksprosjekter innenfor TotAl Innovation. Det avsettes inntil kr. 400 000 til slike prosjekter.

3.3 Kommunikasjon

Resultatmål for kommunikasjon 2013-2015

Etablere en løpende kommunikasjon om utviklingsarbeidet opp mot næringslivet, samarbeidsparter og allmennheten. Dette er særlig viktig for å identifisere gode utviklingsprosjekter, og skal også være relatert til omdømmebygging for Vestre Toten som attraktiv nærings- og bostedskommune.

Effektmål kommunikasjon 2020

Kunnskapen om Vestre Toten som et teknologisk kraftsentrum og Innlandets desidert viktigste industrikommune skal ha festet seg hos brede befolkningsgrupper og myndigheter på alle nivåer. Dette skal bidra til økt nærings- og bostedsattraktivitet i kommunen og regionen.

Operativt resultatmål 2016

Styrke bevisstheten om nytten av Omstillingsprogrammets arbeid bl.a for å sikre støtte for et framtidig regionalt næringsutviklingsarbeid.

3.3.1 Aktiviteter i 2016.

Omstillingsprogrammet har en godt synlig plass på kommunens hjemmeside. Dette utnyttes gjennom en systematisk presentasjon av aktualiteter på hjemmesidene, også ved formidling av foredrag, artikler o.l. i regi av programmet.

Det vil bli ført løpende ajourhold over aktiviteter og prosjekter og direkte avlesbare resultater. Disse vil bli kommunisert på hjemmesidene og til media i regionen. I tillegg tas det sikte på å profilere programmet gjennom egne medieoppslag og egenproduserte artikler og kronikker.

3.4 Opplegg for avslutning av Omstillingsprogrammet og videreføring av omstillingsarbeidet.

3.4.1 Avslutning av Omstillingsprogrammet

Det legges opp til 31.3 2017 som formell avslutningsdato for Omstillingsprogrammet i Vestre Toten. Mye av det forberedende arbeidet til avslutning vil bli gjennomført i 2016, men endelig sluttrapport må utstå til programmet er avsluttet. Det foreslås at det av rammen på vel 3,5 mill. kr for 2016 disponeres 2,1 mill. til administrasjon og avslutningsaktiviteter i inneværende og neste år, og til å dekke deler av VTKs andel av det felles programmet i 2017.

Aktiviteter i avslutningsfasen

1. Egen gjennomgang av gjennomførte prosjekter/sammen med bedriftene/prosjekteierne og med basis i prosjektplaner og sluttrapporter
2. Vurdering av prosjektenes betydning for nye/sikrede arbeidsplasser, lønnsomhet og vekstevne i bedriftene, bidrag til robust næringsstruktur, samhandling og kompetanse
3. Utarbeide egen sluttrapport fra prosjektet. Populæversjon med farger, grafer, bilder osv (ekstern bistand til produksjon, f.eks Profilhuset), i dialog med IN og OFK.
4. Bestille sluttevaluering fra Innovasjon Norge

3.4.2 Videreføring av omstillingsarbeidet

Det er besluttet en nyorganisering av næringsarbeidet i Gjøvikregionen. Dette omfatter bl. a et felles regionalt næringsutviklingsprogram etter mønster fra Omstillingsprogrammet. I alt har 4 av 5 kommuner sagt ja til å delta i et slik felles program. OFK er også invitert til å delta finansielt inn i programmet, og det er søkt om en bevilgning på 4 mill. kr/år i en prøveperiode på 3 år. Dette beløpet skal også dekke en del andre næringsaktiviteter, men hovedtyngden blir i næringsutviklingsprogrammet.

Andelen fra kommunene er ennå ikke bestemt, men ved OFKs eventuelle medvirkning medvirkning bør det ligge an til en samlet årlig ramme på f. eks 6-8 mill. kr. Dette vil gjøre det mulig å etablere et slagkraftig nyskappingsprogram for små og mellomstore bedrifter i regionen, og er en løsning som er fullt ut i samsvar med styrets opplegg for videreføring av omstillingsarbeidet.

I forbindelse med kommunestyrenes behandling var det skissert et nytt program med full drift fra 1.1.2017, men at det burde fases gradvis inn i løpet av 2016. Det innebærer at den felles programadministrasjonen bør etableres i 2016, og at man også kjører en del bedriftsprosjekter gjennom dette apparatet allerede i løpet av 2016. Dette vil igjen forutsette at kommunene stiller noe ressurser til disposisjon for dette arbeidet allerede i år. For VTK vil det være naturlig å anvende noe av omstillingsmidlene til dette.

Ved opprettelsen av et felles næringsutviklingsprogram er det en forutsetning at det opprettes en form for førstelinjetjeneste i hver enkelt kommune, som bl.a skal være et kontaktpunkt inn mot det nye fellesprogrammet. VTK må ta konkret stilling til hvilke aktiviteter et slikt førstelinjepunkt skal ha, og hvor det skal plasseres i organisasjonen. VTK har signalisert at de ønsker å løse etablererveiledningen gjennom den nye næringsenheten i Gjøvikregionen.

4. Økonomiske forutsetninger og rammebudsjett for 2016

Status og økonomiske rammer for arbeidet i 2016

Ved utløpet av driftsåret 2015, var det udisponert vel 1,1 mill. kr. av totalt innvilget beløp i årene 2010-2015. I tillegg har OFK søkt om og fått innvilget midler til omstilling også for 2016. VTK har fått tilsagn på 2,0 mill kr. av disse. I tillegg kommer kommunens andel på 20%, dvs i alt 2,4 mill.

Samlet står det da vel 3,5 mill. kr til disposisjon for programmet i 2016. Dette gir rom for å gjennomføre en rekke programaktiviteter, som beskrevet i handlingsplanen, og vil omfatte normal prosjektvirksomhet i 2016, opplegg for videreføring av arbeidet på regionnivå, obligatoriske avslutningsaktiviteter og tilhørende administrasjon.

Rammebudsjett 2016 (inkl. 1. kvartal 2017)

Disponible ressurser	3 500 000
Ressursbruk	
Prosjektmidler Innsatsområde 1	1 000 000
Prosjektmidler Innsatsområde 2	400 000
Programadministrasjon 1.1.16 – 31.3.17	800 000
Avslutningsaktiviteter og videreføring	1 300 000
Sum	3 500 000